

Öppet brev till SKK och Jordbruksverket

Nödvändigt med sundare avel för trubbnosiga hundar

I ett upprop på Facebook har 519 svenska veterinärer skrivit under ett öppet brev med krav på krafttag mot den osunda avel som idag bedrivs inom vissa trubbnosiga hundraser. Brevet publicerades på internet och i riksmidia i slutet av juli, men återges även här med möjligheten för fler veterinärer att ställa sig bakom.

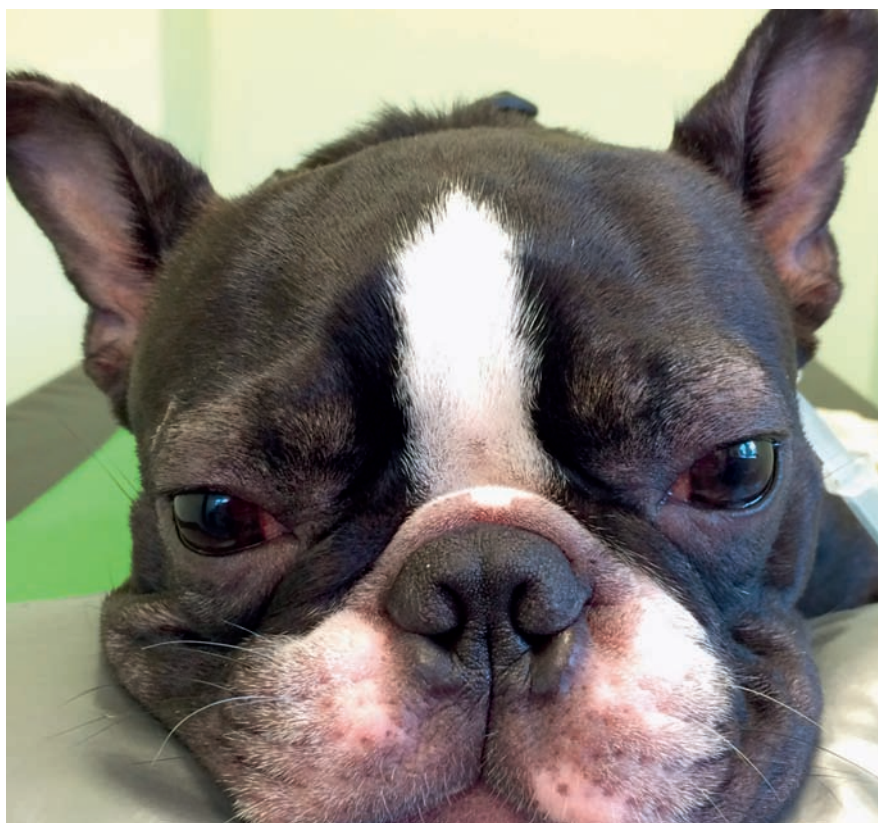
Det är hög tid att ta ett samlat grepp om aveln och importen av hundar med and-

ningssvårigheter. Samtidigt som många trubbnosraser ökar i popularitet sker ett okänt antal operationer av dessa hundars andningsvägar. 519 svenska veterinärer har skrivit under detta upprop, vars intention är att få till stånd ett samarbete mellan kliniskt verksamma veterinärer, SKK och Jordbruksverket för trubbnosrasers rätt att andas normalt utan operation.

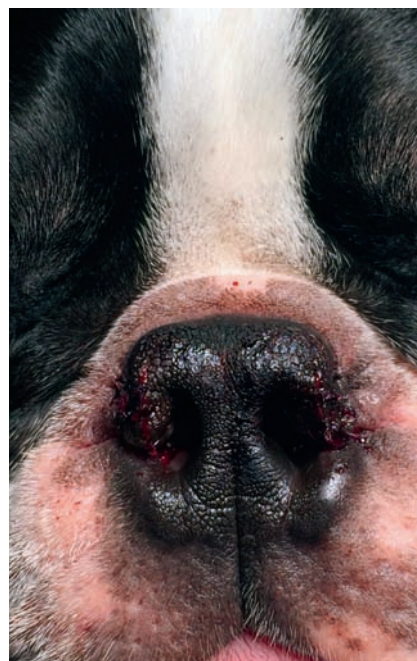
Figur 1 och 2 visar en bostonterrier som likt många trubbnosar i Sverige opererats för sina trånga luftvägar. Han opererades för att hans ork var nedsatt och för att han fick pressa sig för att få in den luft han behöver för sin syreförsörjning. På bilderna ser man skillnaden på

nosborrsöppningarna före (Figur 1) och efter (Figur 2) ingreppet. På förebilden är de kraftigt knipta och ger mycket begränsad möjlighet att andas in den luft hunden behöver. Jämför med vorstehns medfött öppna nosborrar (Figur 3). Med kirurgins hjälp får bostonterriern nosöppningar som ger honom förutsättningar att andas på ett mer normalt sätt.

Flertalet trubbnosiga hundar med andningsbesvär har också ett trångt svalg med ett långt gomsegel, vilket ofta kräver korrigerande kirurgi för att djuret ska kunna syresätta sig normalt. Många trubbnoshundar har dessutom trånga luftrör som inte är möjliga att korrigeras med operation. Ägare till hundar som genomgått operation av nos och/eller gom rapporterar i mycket stor omfattning att de har fått en helt ny hund, med oväntat stor livsglädje och energi. ▶

FIGUR 1. Bostonterriertik med andningsproblem på grund av trånga luftvägar. Nosborrsöppningarna är kraftigt knipta och ger hunden mycket begränsad möjlighet att andas in.

FIGUR 2. Samma hund som i Figur 1 efter korrigerande kirurgi av nosen.

FIGUR 3. En normal vorsteh med medfött öppna nosborrar.

► ÖKAD POPULARITET – MINSKAD ACCEPTANS

Svenska veterinärer ser med oro på att många trubbnoshundar i Sverige inte kan andas normalt som ett resultat av avel på platta ansikten. Problemen ses hos bland annat fransk och engelsk bulldog samt mopsar, men även bostonterrier m fl trubbnosblandraser.

Svenska kennelklubben (SKK) har länge arbetat för sund avel inom trubbnosraser drabbade av så kallat brakycefalt syndrom, ett sjukdomstillstånd som innebär långvarigt lidande med livslång andnöd orsakad av onormala andningsvägar. Det är bra, men arbetet behöver intensifieras.

STORT MÖRKERTAL

I veterinär praxis ser vi ofta hundar av trubbnostyp med andningssvårigheter. En del av dessa hundar opereras i nosborrar och/eller svalg för att andningsbesvären ska lindras. Eftersom dessa ingrepp inte omfattas av försäkringen och inte registerförs hos rasklubbar är antalet hundar som opereras inte känt. Av samma skäl finns såvitt vi känner till heller ingen samlad bild av hur många som får behandling på grund av stressutlöst andnöd eller kroniska magproblem orsakade av långvarig andnöd. Vi bedömer också att det föreligger en under-

rapportering kring hur många trubbnosar som avlivas på grund av sina andningssvårigheter.

Mörkertalet avseende hundar som inte opereras trots andningssvårigheter bedömer vi är ännu större. Låggradiga till måttliga besvär är svåra att upptäcka för en lekman då symtomen utvecklas gradvis över tid. Hundar som har andningsmissljud beskrivs som "ljudliga" och de som inte orkar med motion i normal omfattning riskeras att uppfattas som stillsamma, "filosofiska" eller bekväma.

Svenska uppfödare uppger på sociala me-

diar att det är importhundar och oseriös avel som står för majoriteten av avarterna och sjukligheten avseende andningsorganen. Om så är fallet är det av yttersta vikt att vi hittar rutiner för att säkerställa att inte heller importerade djur med andningsproblem används för vidare avel. Vi behöver också hitta framgångsrika strategier för att nå ut med information till den potentiella köparen av oregistrerade och obesiktade trubbnosiga hundar.

SEX ÅTGÄRDSFÖRSLAG

Svenska veterinärer har följande förslag för att verka för en sundare avel för trubbnosraser. Förslagen är tänkta som ett underlag för samtal och samarbete mellan kliniskt verksamma veterinärer, SKK och Jordbruksverket.

1. Strängare bedömningskriterier på utställningar avseende andningsorganen

I SKKs Särskilda Rasspecifika Domaravisningar (SRD) från 2014 rekommenderas att bara hundar med "uppenbara tecken på andningsbesvär" ska diskvalificeras från tävlingar. Vi anser att det alltid ska anses allvarligt att ett djur har svårt att andas. Därför behöver en utställningsdomare identifiera och diskvalificera även de djur som lider av

lindriga till måttliga andningssvårigheter. Särskild vikt behöver läggas vid knipta nosborrar, vilket också är enkelt för en domare att bedöma. Ett djur med stela, trånga nosborrar har tveklöst svårigheter att syreförsörja sig på ett normalt sätt och får livslång andnöd.

2. Friskintyg inför parning

Friskintyg inför parning avseende andningsorganen bör införas för alla raser av trubbnostyp. Veterinären bedömer t ex förekomst av trånga nosborrar, avsaknad av nosparti, trångt svalg, förträngningsmissljud från svalg och/eller nos samt förekomst av bukandning för syresättning. För att hunden ska anses kvalificera sig för avel ska den helt sakna tecken på andningsbesvär vid besiktningen och ha öppna nosborrar. Denna besiktning bör ske inför varje parning enligt ett fördefinierat protokoll. Dess exakta utformning utarbetas lämpligen i samarbete mellan SKK, Jordbruksverket och kliniskt verksamma veterinärer.

3. Utförligare besiktningsintyg

Utförligare besiktningsintyg bör tas fram för valpar och vuxna hundar för försäkring och försäljning, där veterinären tar ställning till djurets anatomiska förutsättningar avseende andningsorganen i större omfattning än vad som i normalfallet sker idag. Det förekommer dessvärre att andningsorganen hos trubbnosraser beskrivs med "för rasen normalt", med stor variabilitet för vad som kan anses tillfredsställande (Figur 4). Syftet med intyget skulle vara att medvetandegöra den blivande valpköparen om potentiella riskfaktorer för andnöd i framtiden.

4. Ingen avel på hundar som genomgått korrigerande kirurgi i andningsvägarna

Hundar som genomgår korrigerande kirurgi i andningsvägarna ska inte användas i avel. Kastration av dessa djur har för- och nackdelar. Det finns en risk för att ett krav på kirurgisk kastration i samband med kirurgisk korrigerande av trånga luftvägar skulle kunna innebära att ägaren av kostnadsskäl avstår från operation av andningsvägarna, vilket skulle drabba den enskilda hunden. Vi ser hellre att det finns ett rapporterings-

FOTO: JINA LEE

FIGUR 4. Det förekommer dessvärre att andningsorganen hos trubbnosraser beskrivs med "för rasen normalt", med stor variabilitet för vad som kan anses tillfredsställande.

system för avelsspärr för dessa djur i likhet med den norska kennelklubben (se web2.nkk.no).

5. Kartläggning av hundar av trubbnostyp som har andnings-svårigheter

I en enkätstudie från Tyskland (2) riktad till ägare av trubbnosiga hundar som ska genomgå kirurgi för brakycefalt syndrom, ställs frågor kring djurets ork och återhämtning efter motion, förekomst av missljud från luftvägarna, sömnkvalitet samt värmekänslighet. Vi ser ett stort värde i att ägare till trubbnosiga hundar i Sverige får en liknande enkät att fylla i för att få en uppfattning om förekomsten av hundar med mer låggradiga brakycefala symtom. På så vis kan man kartlägga den faktiska förekomsten av kroniskt andningslidande hos de svenska hundar som inte kommer under veterinärvård. Vi är medvetna om att man inte når ut till oregistrerade trubbnosiga hundar men ser att SKK har ett särskilt ansvar för dem som är registrerade hos SKK.

6. Konsumentupplysning

Vi anser att det finns ett behov av gedi-

gen konsumentupplysning om vilka symtom på andnöd som ägare av trubbnosraser behöver vara uppmärksamma på, för att vid behov söka veterinärhjälp för att minska lidandet för individer som har andningsproblem. I en engelsk studie (1) påvisas t ex att 60 procent av ägarna inte identifierat att deras hundar hade andnöd. Svenska siffror saknas men vi bedömer att också svenska trubbnosägare riskerar att normalisera andningsmissljud och nedsatt ork på grund av okunskap.

FÖRDJUPAT SAMARBETE

Vi värdesätter SKKs långa och gedigna avelsarbete inom detta område. Tyvärr ser vi veterinärer i vardagen många trubbnosiga hundar som inte kan andas normalt. Eftersom raserna ökar i popularitet riskerar antalet drabbade individer att växa.

Därför vill vi fördjupa det samarbete med SKK som redan finns via Sveriges Veterinärförbund för att tillsammans med Jordbruksverket verka för en sund avel och bred kunskapsspridning inför valpköp och import. Ytterst är avel på andningsfriska djur en djurskyddsfråga som omfattas av svensk djurskyddslag

(SJSV 2008:105). Vi är medvetna om frågans komplexitet men tror att vi kan bidra med både kunskaper och stort engagemang, så att arbetet kan leda ytterligare framåt.

De veterinärer som ännu inte skrivit under uppropet men som vill göra det kan e-posta namn, titel och arbetsplats till: mk@djursjukhusetsundsvall.se.

Referenser

1. Liu N-C, Sargan DR, Adams VJ & Ladlow JF. Characterisation of brachycephalic obstructive airway syndrome in French bulldogs using whole-body barometric plethysmography. *PLoS ONE*, 2015, doi:10.1371/journal.pone.0130741
2. Roedler FS, Pohl S & Oechtering GU. How does severe brachycephaly affect dog's lives? Results of a structured pre-operative owner questionnaire. *Vet J*, 2013, 198, 3, 606–610.

För Uppropet för sundare avel av brakycefala hundar:

MARIA KARLSSON

leg veterinär, specialistkompetens i sjukdomar hos hund och katt,

BOEL SANDROS
leg veterinär

MARITA ASP TAUNI
leg veterinär, specialistkompetens i sjukdomar hos hund och katt, specialistkompetens i internmedicin hos hund och katt.

ANNA TIDHOLM
leg veterinär, specialistkompetens i sjukdomar hos hund och katt specialistkompetens i internmedicin och kardiologi hos hund och katt, Diplomate of ECVIM, VMD, docent

Prenumerera på nyheter från Saco

Följ med i debatten och prenumerera på nyheter relevanta för dig som är akademiker. Saco ger ut nyhetsbrev via e-post inom olika sakpolitikområden ca två gånger per månad. Du kan också prenumerera på nyhetsbrev från Saco Studentråd och nyhetsbrev om EU, som kommer ut en gång i månaden. Dessutom skickas Chefsnyheterna, Sacos nyhetsbrev om chef- och ledarskap, ut varannan fredag.

Aktivera din prenumeration på www.saco.se/Nyheter-debatt/Prenumerera-pa-nyheter/